

KOMUNIKAT TUP - POZNAŃ

październik, 2009

• Wspomnienie o Koleżance Lidii Wejchert

Żegnamy Koleżankę **Lidię Wejchert** – Osobę, która była niekwestionowanym Autorytetem w środowisku poznańskich urbanistów i architektów oraz Postacią znaną w skali całego kraju. Osobę obdarzoną wieloma talentami, ale przede wszystkim będącą wspaniałym Człowiekiem. Uznawane przez nią wartości i postawa życiowa były pokrewne herbertowskiemu Panu Cogito - pielęgnowanie dobra, prawdy i mądrości oraz dochowywanie z niewygasłą młodzieńczą energią wierności ideałom.

Wierność ideałom przejawiała Lidka od początku swojej pracy zawodowej. Różnorodne zainteresowania, umiejętność ogarnięcia szerokiego spektrum zjawisk, wiedza wzbogacona tradycjami rodzinnymi pozwoliły jej bardzo szybko osiągnąć perfekcyjny warsztat zawodowy. Była zarówno praktykiem - urbanistą i planistą jak nauczycielem akademickim. Cały czas była także aktywna w środowisku architektów i niezwykle ceniona jako krytyk projektów architektonicznych. Jej głos w roli sędziego konkursów urbanistycznych i architektonicznych był zawsze bardzo istotny i pomagał dokonywać trafnych wyborów.

Pokolenie Lidki znajdowało inspiracje w Karcie Ateńskiej, przyswajając zwłaszcza zawarte w niej wątki pro społeczne i humanistyczne. Ten aspekt był w działalności Lidki bardzo wyraźny. Wartości ogólnospołeczne opracowywanych przez nią planów urbanistycznych były widoczne nie tylko poprzez obligatoryjne narzucenie niezbędnych wskaźników np. w zakresie udziału powierzchni zielonych czy gęstości zabudowy. Tkwiły przede wszystkim w nienaganej kompozycji urbanistycznej, opartej na sprawnych układach komunikacyjnych i zawierających takie elementy jak przestrzenie publiczne - ulice, układy placowe, dominanty przestrzenne czy osie widokowe. Bardzo bliska Jej była cała sfera doznań estetycznych, jakie oferuje miasto mieszkańcom. Czyniła różne obserwacje w tym zakresie, dokonywała porównań, zwłaszcza w kontekście rozwiązań zachodnioeuropejskich. Najwięcej uwagi poświęcała jednak Poznaniowi.

Była człowiekiem twórczym, aktywnym i bezkompromisowym w sprawach podstawowych wartości zawodu urbanisty. Potrafiła publicznie wyrażać swoje opinie – w trakcie udziału w kongresach, seminariach czy spotkaniach poświęconych urbanistyce i architekturze a także na łamach prasy. W okresie, gdy wielu z nas zachłysnęło się wolnością gospodarki rynkowej potrafiła zachować dystans oraz wskazywać konieczność ratowania pryncypiów. Upływający czas pokazał, że miała rację. Posiadamy zatimizowane powierzchnie objęte planami, w których „przestrzeń publiczna nie występuje”, nie możemy doczekać się standardów urbanistycznych.

Należy również wspomnieć o niezwyklej aktywności Lidki w pracach organów centralnych Towarzystwa Urbanistów Polskich oraz w oddziale poznańskim Towarzystwa, nagrodzonej godnością Honorowego Członka TUP. Zasiadała w Radzie przy Zarządzie Głównym TUP. Od roku 1984 była niezmiennie członkiem Zarządu Towarzystwa Urbanistów Polskich Oddziału w Poznaniu lub pełniła inne funkcje. Była niezastąpioną Przewodniczącą Sądu Konkursu „Moja Wielkopolska”, inicjatorką lub współinicjatorką wielu przedsięwzięć, zarówno tych o wysokiej randze, takich jak Odbudowa Zamku na Wzgórzu Przemysła w Poznaniu jak i mniej spektakularnych, służących integrowaniu środowiska – wyjazdy zagraniczne, wiosenne wycieczki piesze, wigilie czy spotkania tematyczne. Uczestniczyła również w pracach na rzecz powstania Izby Urbanistów i była członkiem Rady Okręgowej ZOIU z siedzibą we Wrocławiu.

A nade wszystko była Osobą „z klasą” – życzliwą dla wszystkich, sympatyczną, z ogromnym poczuciem humoru, ciekawym i zawsze młodym duchem rozmówcą.

Bardzo będzie nam Jej brakowało.

Wspomnienie, autorstwa Kol. Ewy Pietz, zostało wygłoszone nad grobem Kol. Lidii Wejchert w dniu 18.09.2009, przez Kol. Piotra Sobczaka, Prezesa naszego Oddziału.

• **Kongres „Nowa urbanistyka – nowa jakość”- komentarz**

W dniach 3-4 września 2009 r. odbył się w Poznaniu III Kongres Urbanistyki Polskiej dedykowany pamięci prof. Władysława Czarneckiego. Organizatorem było Towarzystwo Urbanistów Polskich oddział Poznań oraz Miasto Poznań przy współpracy ze Związkiem Miast Polskich oraz Politechniką Poznańską. Mottem tegorocznego spotkania było hasło: „*Nowa urbanistyka – nowa jakość życia*”. W ramach Kongresu zorganizowanych zostało pięć paneli dyskusyjnych: *Nowa doktryna urbanistyczna, Przestrzeń zurbanizowana i rewitalizacja urbanistyczna, Polityka miejska i zintegrowane zarządzanie, Przyjazny transport i komunikacji oraz Energia i ekourbanistyka*. Poruszana tematyka w ramach Kongresu oscylowała wokół zagadnień planistycznych, które będą miały kluczowe znaczenie dla kształtowania polityki przestrzennej w Polsce w najbliższych latach. Radzie programowej przewodniczyła dr hab. inż. arch. Ewa Maria Cichy-Pazder, prof. Politechniki Poznańskiej. Kongres adresowany był do urbanistów, architektów oraz przedstawicieli samorządów lokalnych. W Kongresie wzięło udział ponad 400 osób z całej Polski.

Do wygłoszenia wykładów w ramach paneli zaproszeni zostali specjaliści, m.in.: prof. dr hab. Tadeusz Markowski (Łódź), prof. dr hab. inż. arch. Krzysztof Skalski (Kraków), prof. dr hab. inż. arch. Mieczysław Kochanowski (Gdańsk), dr hab. inż. arch. Piotr Lorens (Gdańsk), dr hab. inż. arch. Tomasz Ossowicz (Wrocław), mgr inż. arch. Jerzy Królikowski (Berlin).

Zaproszenie do członkostwa w Komitecie Honorowym przyjęli Minister Infrastruktury Pan Cezary Grabarczyk, Władze Województwa Wielkopolskiego, Władze Miasta Poznania oraz Rektorzy poznańskich Uczelni Wyższych. Patronat Honorowy objął Minister Infrastruktury Pan Cezary Grabarczyk.

Podczas Kongresu uczestnicy przyjęli Deklarację Programową, w której m.in. zaakceptowali zasady kształtowania i użytkowania przestrzeni publicznych zapisane w Karcie Przestrzeni Publicznej:

- *Maksymalizacja wartości miasta i jego nieruchomości poprzez kreowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych.*

- *Kompleksowe planowanie miejscowe oraz projektowanie urbanistyczne przestrzeni publicznych w oparciu o wyniki konkursów urbanistycznych i architektonicznych.*

- *Spoleczna partycypacja w tworzeniu narzędzi kształtowania i gospodarowania przestrzenią publiczną, z aktywnym udziałem lokalnych społeczności w procesie sporządzania dokumentów planistycznych.*

- *Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz specyfiki lokalnej jako szczególnych wartości przestrzeni publicznych.*

- *Równowaga w tworzeniu nowej przestrzeni publicznej w stosunku do rewitalizowanej przestrzeni historycznej.*

- *Sprawiedliwy dostęp do przestrzeni publicznych i minimalizacja konfliktów przy ich tworzeniu oraz użytkowaniu.*

- *Kształtowanie przestrzeni publicznych integrujących grupy społeczne z szacunkiem dla ich różnych potrzeb i systemów wartości.*

- *Aktywne użytkowanie przestrzeni publicznych i ich wykorzystywanie do organizowania wydarzeń lokalnych.”*

Z zaskakująco dużym zainteresowaniem spotkał się panel *Energia i ekourbanistyka*. Temat ekourbanistyki, jako nowej dziedziny, będącej kontynuacją ogólnoswiatowych tendencji proekologicznych, będzie więc kontynuowany podczas Dnia Urbanisty.

Kongresowi, który odbywał się w Centrum Wykładowo-Konferencyjnym Politechniki Poznańskiej, towarzyszyły wystawy. Miasto Poznań przedstawiło przykłady działań w ramach Miejskiego Programu Rewitalizacji, a także przygotowaną przez Miejską Pracownię Urbanistyczną wystawę pt.: *Ciągłość planowania przestrzennego w mieście Poznaniu 1931-2009. Wielkopolskie doświadczenia w planowaniu przestrzennym* były natomiast tematem wystawy Wielkopolskiego Biura Planowania Przestrzennego. Zaprezentowano także nagrodzone prace w dorocznym konkursie zorganizowanym przez TUP na prace dyplomowe z zakresu urbanistyki i gospodarki przestrzennej. Uczestnicy kongresu mogli wziąć również udział w bezpłatnych wycieczkach po Poznaniu: Śladem obiektów po przemysłowych oraz Śladem Traktu Królewsko-Cesarskiego, które cieszyły się dużym zainteresowaniem. Kolejną atrakcją dla wszystkich uczestników był bankiet wydany przez Prezydenta miasta Poznania oraz występ „Kabareciarni” Zenona Laskowika i Jacka Fedorowicza.

Bardzo miłym akcentem było wręczenie przez Prezesa O/TUP w Poznaniu, organizatorom następnego Kongresu (w Lublinie), flagi przechodniej. Projekt graficzny flagi wykonała Pani Mirosława Korbańska.

Dziękujemy Wszystkim Osobom, które przyczyniły się do znakomitej organizacji Kongresu, przede wszystkim zaś, Koleżance Agacie Kubiak z Miejskiej Pracowni Urbanistycznej.

Dziękujemy Koleżankom i Kolegom z Wielkopolskiego Biura Planowania Przestrzennego Przestrzennego oraz z Miejskiej Pracowni Urbanistycznej za przygotowanie atrakcyjnej wystawy tematycznej.

• Kongres „Nowa urbanistyka – nowa jakość”- Deklaracja Programowa

My, uczestnicy III Kongresu Urbanistyki Polskiej, świadomi stanu polskiej przestrzeni zurbanizowanej, a w szczególności przestrzeni publicznej polskich miast, w trosce o jej poprawę, uznajemy za szczególnie pilne i ważne:

- Podjęcie zintegrowanych działań na rzecz realizacji idei: „Nowa Urbanistyka - nowa jakość życia”, rozumianej jako szeroka i wieloaspektowa odnowa wartości przestrzennych, społecznych i kulturowych.
- Stworzenie podstaw dla nowej polityki przestrzennej opartej na idei *pro publico bono*.
- Zmianę podejścia do polityki przestrzennej i gospodarowania przestrzenią w kierunku harmonizowania interesów zbiorowych i jednostkowych oraz godzenia korzyści krótkookresowych z długookresowymi.
- Poprawę skuteczności prawa, przez jego dostosowanie do współczesnych wyzwań oraz bardziej precyzyjne formułowanie ograniczające dowolną interpretację.
- Tworzenie podstaw do trwałego, harmonijnego i zrównoważonego rozwoju miast, w formie aktywnej polityki miejskiej i skutecznych działań na rzecz powrotu do wartości społecznych, kulturowych i ekologicznych zapewniających ten rozwój.
- Kulturowanie wartości dziedzictwa materialnego i duchowego przez rewaloryzację i rewitalizację miejsc szczególnych - istotnych dla tożsamości i specyfiki przestrzeni miejskiej.
- Dążenie do zaspokajania zróżnicowanych potrzeb społecznych przez wyposażenie w odpowiednie usługi i poprawienie funkcjonowania miast.
- Działanie na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego miast i poprawy jego stanu
- Tworzenie warunków do ochrony i wykorzystania specyfiki miejskich „miejsz magicznych” i ich *genius loci*.
- Wymianę informacji i doświadczeń między twórcami polityki miejskiej, samorządowcami, praktykami, inwestorami, naukowcami, społecznościami lokalnymi i innymi użytkownikami miast.
- Koordynowanie działań planistycznych i realizacyjnych w dążeniu do minimalizacji konfliktów i godzenia zróżnicowanych interesów skoncentrowanych w obszarach miast.
- Poprawę dostępności przestrzeni miejskich dla osób zagrożonych różnymi formami wykluczeń społecznych.

Przyjmujemy, że:

Nowa Urbanistyka to nowe zasady działania interdyscyplinarnego i zintegrowanego, z udziałem przedstawicieli wszystkich grup społecznych i inwestorów, rozumiane jako: **kreatywność, uspołecznienie, partycypacja**, a także **odpowiedzialność** wszystkich użytkowników przestrzeni miejskiej za jej stan oraz poczucie wspólnoty i więzi, zarówno z miastem, jak i innymi jego użytkownikami.

Nowa jakość życia to podwyższenie istniejących standardów zagospodarowania, zainwestowania i wyposażenia przestrzeni miejskiej oraz tworzenie podstaw dla społecznej aktywności zapewniającej wzmocnienie rynku pracy, osiągnięte przez popieranie małego i średniego biznesu.

Przygotował zespół w składzie:

Ewa Cichy-Pazder, Ludwik Biegański, Grzegorz Buczek, Mieczysław Kochanowski, Adam Kowalewski
Tadeusz Markowski, Tomasz Ossowicz, Feliks Pankau.

• **Kongres „Nowa urbanistyka – nowa jakość”- Karta Przestrzeni Publicznej**

*Uczestnicy III Kongresu popierają inicjatywę **Karty Przestrzeni Publicznej**, jako wyraz troski o przestrzeń publiczną, stanowiącą wspólne dobro i szczególną wartość, dającą świadectwo tożsamości narodowej*

i lokalnej oraz będącą podstawą harmonijnego rozwoju miast.

Przyjmując założenia ideowe Karty Przestrzeni Publicznej stwierdzamy, że troska o przestrzeń publiczną polskich miast musi stać się niekwestionowanym prawem i obowiązkiem obywatelskim.

Akceptujemy zasady kształtowania i użytkowania przestrzeni publicznych zapisane w Karcie Przestrzeni Publicznej:

- Maksymalizacja wartości miasta i jego nieruchomości poprzez kreowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych.
- Kompleksowe planowanie miejscowe oraz projektowanie urbanistyczne przestrzeni publicznych w oparciu o wyniki konkursów urbanistycznych i architektonicznych.
- Społeczna partycypacja w tworzeniu narzędzi kształtowania i gospodarowania przestrzenią publiczną, z aktywnym udziałem lokalnych społeczności w procesie sporządzania dokumentów planistycznych.
- Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz specyfiki lokalnej jako szczególnych wartości przestrzeni publicznych.
- Równowaga w tworzeniu nowej przestrzeni publicznej w stosunku do rewitalizowanej przestrzeni historycznej.
- Sprawiedliwy dostęp do przestrzeni publicznych i minimalizacja konfliktów przy ich tworzeniu oraz użytkowaniu.
- Kształtowanie przestrzeni publicznych integrujących grupy społeczne z szacunkiem dla ich różnych potrzeb i systemów wartości.
- Aktywne użytkowanie przestrzeni publicznych i ich wykorzystywanie do organizowania wydarzeń lokalnych.

Wobec istnienia licznych przeszkód w kształtowaniu przestrzeni publicznej i ich negatywnego oddziaływania na jakość życia obecnych i przyszłych pokoleń, istotne jest aby akceptacja Karty nie służyła tylko uspokojeniu sumień, ale była początkiem intensywnych i konsekwentnych starań o wysoką jakość przestrzeni publicznych polskich miast.

Ostateczny kształt KartyPrzestrz przygotował zespół w składzie:

*Ludwik Biegański ,Grzegorz Buczek, Sławomir Gzell, Adam Kowalewski, Tadeusz Markowski – lider projektu,
Ewa Cichy-Pazder*

• **Walny Zjazd TUP**

W dniach 5 i 6 września 2009 roku odbył się Walny Zjazd Towarzystwa Urbanistów Polskich. Delegatami naszego Oddziału byli Kol. Kol.: Krystyna Berezowska–Apolinarska, Iwona Ludwiczak, Adam Nadolny, Marcin Piernikowski i Ewa Pietz. Nieobecni na Zjeździe delegaci to: Kol. Lidia Wejchert i Kol. Krzysztof Cesar.

Nieoczekiwanie, podczas dyskusji nad sprawozdaniem Głównej Komisji Rewizyjnej, padło wiele słów na temat spodziewanego stylu pracy Władz TUP. Dyskusja była bardzo ożywiona, wielowątkowa, przypominająca zarówno formą jak i treścią czasy świetności Towarzystwa. Nowo wybranym Prezesem Towarzystwa został ponownie Kol. Tadeusz Markowski. Koledzy: Grzegorz Buczek i Piotr Lorens zostali wiceprezesami, Kol. Tomasz Majda – Sekretarzem Generalnym i skarbnikiem. Z naszego Oddziału do Zarządu Głównego wszedł Kol. Piotr Sobczak a do Sądu Koleżeńskiego Kol. Iwona Ludwiczak.

• **Nowi członkowie**

W ostatnim czasie do naszego Oddziału zostały przyjęte nowe członkinie. Są to Kol. Kol.: Justyna Choroszko, Agata Jakubowicz oraz Agata Kubiak.

• **Kącik Prezesa**

Szanowne Koleżanki, Szanowni Koledzy

W związku z końcem kadencji, serdecznie dziękuję wszystkim Osobom, z którymi miałem przyjemność pracować w czasie ostatnich lat. Szczególnie dziękuję za wsparcie w trudnym okresie organizowania Kongresu. Myślę, że te trzy lata pracy były dla naszego oddziału owocne. Jesteśmy w Polsce identyfikowani jako środowisko realizujące przedsięwzięcia o randze ogólnokrajowej „Dzień Urbanisty” traktowany jest jako coroczne święto urbanistów. Zorganizowany przez nas III Kongres Urbanistyki Polskiej został bardzo dobrze przyjęty. Ciężka praca kol. Elżbiety Piotrowskiej sprawia, że konkurs „Moja Wielkopolska”, który cieszy się rosnącym zainteresowaniem uczelni, uzyskuje honorowy patronat władz miasta i województwa przy ich niemalym wsparciu finansowym. Poznański oddział może się pochwalić nową stroną internetową, której wygląd dla wielu jest wzorcowy. Dzięki zaangażowaniu kol. Iwony Ludwiczak wznowiliśmy wydawanie komunikatu. Stan osobowy oddziału został wzmocniony. W listopadzie, w ramach targów GMINA organizujemy nową konferencję – „Urbanistyka operacyjna”.

Oczywiście są rzeczy, które wymagają krytyki. Nie wszystko się udało, wiele jest do zrobienia. Jednakże wierzę, że w przyszłości i te sytuacje przezwyciężymy.

Komunikat Oddziału TUP w Poznaniu

Redakcja: Iwona Ludwiczak

z wykorzystaniem materiałów Kol. Kol: Ewy Pietz, Agaty Kubiak, Marcina Piernikowskiego oraz materiałów własnych Oddziału.